

I Tisztelt Klímabarátok!

A 2014-es év fontos időszak volt egyesületünk életében. Túl vagyunk az első nagyobb konferenciánkon, nekiláttunk a kommunikációs felületeink megújításának, a szakmai szervezetekkel való kapcsolatépítés és együttműködés új távlatokat nyit és lehetőségekkel biztat.

A Magyar Földtani és Geofizikai Intézet Nemzeti Alkalmazkodási Központjával, az Országos Meteorológiai Szolgálattal és az Európai Unió kezdeményezésével létrejött, Climate-KIC tudás- és innovációs közösséggel sikerült a szakmai

kapcsolatrendszerünket elmélyítenünk. Ott voltunk minden jelentősebb klímaprogramon, s ahol lehetett, tevékenyen részt vettünk a véleményformálásban is.

Az elkövetkező időszak is mozgalmasnak ígérkezik. Az idei évben legalább három nagyobb tematikus rendezvényt szervezünk, a tagtelepüléseink irányába hatékony szolgáltatási portfolióval jelentkezőnk, hozzálátunk a Klímabarát Települési Értéktár kialakításához és a települési stratégiaalkotáshoz is igyekszünk aktív segítséget nyújtani. Azt gondolom, hogy

ennek a tervszerű munkának is az eredménye a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége által megítélt Tűzzománc Emléklap, és nyolc település képviselő-testületének döntése, hogy tagsági kérelemmel fordultak hozzánk, így tagjaink száma egy év alatt 50%-kal bővült.

Kérem Önt, hogy továbbra is aktívan vegyen részt rendezvényeinken, segítse közös munkánkat és biztasson minél több településvezetőt, hiszen együtt lehetünk igazán eredményesek!

Kovács Lajos elnök

I TÖOSZ-kitüntetését kapott szövetségünk

TÖOSZ Tűzzománc Emléklap kitüntetésben részesült a Klímabarát Települések Szövetsége. A kitüntetés a Pest megyei Monoron, a szervezet tisztújító küldöttgyűlésén *Schmidt Jenő*, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének újraválasztott elnöke és *Pogácsás Tibor*, a Belügyminisztérium önkormányzati ügyekért felelős államtitkára adta át *Kovács Lajosnak*, szövetségünk elnökének (képünkön). A díj indoklása szerint azért részesült elismerésben a Klímabarát Települések Szövetsége, mert segítséget nyújt az önkormányzatoknak ahhoz, hogy helyi szinten alkalmazkodni tudjanak a természet változásaihoz.

I Pályázati tájékoztatók a közgyűlésen

Közgyűlést tartott a Klímabarát Települések Szövetsége Egyesület Budapesten, a XII. kerületi MOM Kulturális Központban, ahol a szervezet működésével, gazdálkodásával kapcsolatos kérdések kerültek megvitatásra, illetve szó esett a Klímabarát Település Cím alapításának szándékáról. Két szakmai előadást is meghallgathattak a tagtelepülések képviselői: *Tatai Laura* a Miniszterelnökség Program és Projektfelügyeleti Főosztályának helyettes vezetője a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési időszak önkormányzati lehetőségeiről, *dr. Hitesy Ágnes*, a HitesyBartuczHollai Euroconsulting Kft. ügyvezetője pedig a közvetlen EU-s forrásbevonási lehetőségekről beszélt, kiemelt hangsúlyt helyezve klímaváltozással összefüggő önkormányzati fejlesztésekre.

I Meteorológiai konferencia az éghajlatváltozásról

„Éghajlat: ismerjük meg és cselekedjünk” címmel közösen rendezett konferenciát az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) és a Klímabarát Települések Szövetsége. A globális felmelegedéssel, a levegőszennyezéssel és az egészségre káros UV sugárzással egyaránt foglalkozó tanácskozáson a lokális, regionális és globális összefogás pozitív példáival is megismerkedhettünk.

„Állami alapfeladataink között a legfontosabb az állampolgárok élet és vagyónbiztonságának megóvása, ennek segítése” – hangsúlyozta megnyitóbeszédében az OMSZ elnöke.

Dr. Radics Kornélia a konferencia felvezetéseként elmondta: ahhoz, hogy egy időjárás-előrejelzést, vagy riasztást, figyelmeztetést kiadhassanak, időben és térben is széles spektrumú munkát kell végezniük. Az évtizedeken át folytatott mérésekre nemcsak a pillanatnyi időjárás-előrejelzések készítéséhez van szükség, hanem amiatt is, hogy a klímánkról, éghajlatunkról pontos ismereteket szerezzünk. Az elnök szerint mára ténykérdéssé vált, hogy az emberiség tevékenysége nagymértékben befolyásolja a Föld éghajlatának alakulását. Ezért ma kell tennünk annak érdekében, hogy az éghajlatunk minél kevésbé változzon, illetve a megfelelő óvintézkedéseket megteheszük, hogy elkerüljük, vagy el tudjuk viselni a változásokat.

Kovács Lajos, a Klímabarát Települések Szövetségének elnöke arról beszélt köszöntőjében, hogy az Amerikai Egyesült Államok legutóbb elkészült nemzetbiztonsági stratégiájában a nagyhatalmi és nemzeti érdekek szempontjából legfontosabb

kérdések között említették a globális felmelegedést, a terrorizmus, a nukleáris fegyverek, valamint különböző fertőző betegségek elterjedése mellett. A klímaváltozással az elnök szerint nekünk is foglalkoznunk kell, és az ismeretek terjesztése, valamint a felkészülés kapcsán a szövetség katalizátor szerepet kíván betölteni.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos tapasztalatokról *dr. Lakatos Mónika* tartott előadást, míg arról, hogy mire számíthatunk a jövőben globálisan, országosan és helyi szinten, *dr. Szépszó Gabriella* beszélt. Az éghajlati osztály munkatársa kijelentette: a mérések egyértelműen igazolták, hogy az emberi tevékenység hatása közrejátszik a klímaváltozásban. Az elmúlt évszázadban 0,9 fokot melegedett bolygónk átalaghőmérséklete, míg az elkövetkező száz évben 0,5-től 5 Celsius fokig terjedő melegedés valószínűsíthető attól függően, hogy milyen útra tér az emberiség. Magyarországon a 2021-től 2050-ig terjedő időszakban 1-3 fokos, míg az évszázad végéig 4-5 fokos átlaghőmérséklet-növekedést prognosztizálnak.

Az emberek közti összefogás fontosságát illusztrálta *Wantuchné dr. Dobi Ildikó*. Az

éghajlatkutató a lokális együttműködés pozitív példaként hozta fel a londoni szmog-probléma rendezését, az országos szintű kooperáció kapcsán pedig az USA-beli porviharok megszüntetését említette. A globális összefogás kapcsán is megismerhettünk egy jó példát: ilyennek tekinthető az Antarktisz feletti ózonlyuk-vékonyodás megállítása érdekében tett sikeres nemzetközi kezdeményezés.

Hazánk légszennyezettségével kapcsolatban *Labancz Krisztina*, az OMSZ Éghajlati és Levegőkörnyezeti Főosztályának vezetője osztott meg néhány érdekes adatot, *Tóth Zoltán* légkörfizikus pedig arra mutatott rá beszámolójában, hogy a mérési tapasztalatok szerint a légköri globális ózonszökkenés hatására bekövetkező UV sugárzás növekedés az ózonszökkenés megszűnése ellenére sem állt meg, ezért továbbra is kiemelt jelentőségű az UV sugárzás nagy pontosságú monitorozása és ez alapján a lakosság tájékoztatása a nyári időszakban az egészségügyi kockázatok miatt.

Az OMSZ szolgáltatásait *Molnár László* meteorológus ismertette a konferencián. A szolgáltatási osztály vezetője kiemelte, hogy önkormányzatoknak, vagy akár helyi rendezvények szervezőinek is tudnak speciális időjárás-előrejelzéseket készíteni, valamint riasztásokat, figyelmeztetéseket kiadni. Az Informatikai és Módszertani Főosztály vezetője, *Tölgyesi László* pedig a Metora elnevezésű korszerű mobil alkalmazást, valamint egy civil észlelőrendszert, a MET-ÉSZ-t mutatta be prezentációjában.

A 2015. február 11-i konferencia vetített előadásai megtalálhatóak szövetségünk honlapján, a klimabaratar.hu/szakmai_anyagok oldalon.

I Újabb települések csatlakoztak

Cellödömök, Dombóvár, Kőrösnagyharsány, Törökbecse, Zalaszántó és Zugló is tagja lett a Klímabarát Települések Szövetségének.

CELLDÖMÖLK Vas megyében, az ötmillió éves Ság hegy, a 279 méter magas egykori tűzhányó lábánál található. A hegy lábánál áll a vulkanizmus történetét, sajátosságait bemutató, 2013-ban létesített turisztikai attrakció, a Kemenes Vulkánpark látogatóközpont. Az elmúlt években az önkormányzatnak sikerült európai uniós támogatással több környezetvédelmi, energetikai korszerűsítési projektet, beruházást is végrehajtania. Jelenleg az izsákfai városrész szennyvízelvezetését és tisztítását szolgáló projekttel pályáznak támogatásra.

DOMBÓVÁR a Dél-Dunántúl közepén, Tolna, Baranya és Somogy megye találkozásánál, Tolna megye délnyugati csücskében helyezkedik el. A város egy regionális programhoz csatlakozva jelentős fejlesztéseket hajtott végre a hulladékgazdálkodás területén, ennek köszönhetően megkezdődött a lakosság körében a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése. Szintén az utóbbi évek jelentős eredményei közé tartozik, hogy pályázati támogatással megtörtént a települést átszelő Kis-Konda patak menti vizes élőhelyek helyreállítása. 2014 decemberére elkészült a város fenntartható mobilitási tervének koncepcióvázlata: ennek célja egy olyan városi közlekedési rendszer létrehozása, amely mindenki számára hozzáférhető, jó minőségű, energia- és költséghatékony, környezetkímélő, továbbá hozzájárul a városi környezet vonzóbbá tételéhez.

KŐRÖSNAGYHARSÁNY Békés megye észak-keleti részén, a Sebes-Körös mentén, a magyar-román határ közelében fekszik. A környék gazdag élővizekben, közel háromszáz vízmadár faj él errefelé. A meglévő és eddig még kiaknázatlan termálvízkészlet számos esélyt tartogat a település számára mind a működési költségek csökkentésére, az önfenntartás erősítésére, mind pedig a turisztikai és gazdasági beruházások elindítására. Egyéb megújuló energiaforrás, a szél- és napenergia, a földhő hasznosítása, valamint más alternatív energiaforrások, mint a mezőgazdasági melléktermékek brikettálása és fűtőanyagként való hasznosítása is a település tervei között szerepelnek.

TÖRÖKBECSÉ község Szerbiában, a Tisza folyó bánáti oldalán terül el, a Vajdaság északkeleti, illetve a Bánát északnyugati részén. Törökbecséhez három település tartozik: Beodra, Bocsár és Kumán. Itt található a Tisza közép-bánáti résznek egyik legértékesebb ökológiai gyöngyszeme, a Sósopó és környéke természetvédelmi terület, melynek nemzetközi jelentőségét 2004-ben a nemzetközi Ramsari Egyezmény listájában deklarálták. Törökbecse az idegenforgalmat tekintve egyik legjelentősebb fejlődési lehetőségének.

ZALASZÁNTÓ község Zala megyében, a Keszthelyi járásban, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park szomszédságában található. A település 2000-ben Pro Natura díjat kapott annak a sokéves munkának az elismeréseként, amit az akkori önkormányzat a természetvédelem terén kifejtett. A 2014-2020 közötti időszakban tervezett intézkedések sorában kiemelt helyen szerepel az önellátás feltételeinek megteremtése. A falu vezetése elkötelezett azoknak az innovatív megoldásoknak az alkalmazása mellett, amelyekkel az önkormányzati intézmények működését optimalizálni lehet. Tervezik a közösségi komposztálás bevezetését, az energiaaudit készítését, a közvilágítás korszerűsítését, és olyan falukert kialakítását, ahol őshonos gyümölcsfák oltására, visszatelepítésére biztosítanak lehetőséget a helyi lakosok számára.

ZUGLÓ, Budapest XIV. kerülete 124 ezer lakosával a harmadik legnépesebb kerület. Az önkormányzat a klímaváltozás hatásainak csökkentése jegyében folytatja a panelprogramot és a közintézmények energetikai felújítási programját, amelyek keretében szigeteléssel, fűtőkorszerűsítéssel és egyedi mérők kiépítésével kívánják csökkenteni az energiafogyasztást és így a klímaváltozást előidéző gázok kibocsátását. A közösségi közlekedés fejlesztése, a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, és ezekkel együtt a járműforgalom csillapítása szintén kulcskérdés Zuglóban. Ütemezetten zajlik a parkok, kertek fejlesztése, és idén már a második közösségi kertet nyitják meg a zuglói civilek. Az önkormányzat tervei között szerepel a komposztálási program elindítása, az összes közintézményre kiterjedő szelektív hulladékgyűjtés bevezetése, továbbá egy korszerű lomtalanítási rendszer, a Reuse Center kialakítása.

Bemutatkozott szövetségünk a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanácsában

A Nemzeti energiastatégia és a hozzá köthető cselekvési terveket vitatta meg a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanácsa a május 7-én megtartott, idei első ülésén a Parlament épületében. A vita keretében a Klímabarát Települések Szövetségének *Kovács Lajos* elnök közreműködésével lehetősége volt bemutatni a szervezet tevékenységét és rövid helyzetképet felvillantani a hazai önkormányzatiság előtt álló legfőbb kihívásokat illetően.

I Tagtelepüléseink hírei

ÚJSZÜLÖTTEKNEK ÜLTETTEK FÁT PÁZMÁNDON

Huszonhárom újszülöttnak adtak életet tavaly Pázmádon, a szülők és a hozzátartozók faültetéssel köszöntötték őket a faluban ez év tavaszán.

A babáknak színes szalaggal megjelölt fákat ültettek a Gesztenye fasor elején. A juharfákat a Gemenci Zrt.-től kapta a falu, míg a területet az önkormányzat biztosította, egy olyan helyen, ahol közkút is van, hogy a növekvő fákat mindig lehessen öntözni.

REZSICSÖKKENTÉS PLUSZ TATABÁNYÁN

A kormány által meghirdetett „Otthon Melege Program” energetikai pályázatán támogatást elnyerő társasházak és lakásszövetkezetek önerő támogatásáról döntött Tatabánya Közgyűlése.

Az önkormányzat az állami támogatást elnyert társasházak és lakásszövetkezetek részére, a szükséges önerő kiegészítéséhez pályázat keretében biztosít 10% támogatást és további 10% – maximum 5 év alatt visszatérítendő – kamatmentes kölcsönt. Lakásonként 100 ezer forint támogatás és 100 ezer forint kölcsön (összeségében 200 ezer forint) adható a keret kimerüléséig.

VÁC LETT A FÖLD ÓRÁJA FŐVÁROSA

Minden eddigénél több, 172 ország csatlakozott idén a WWF által kezdeményezett Föld Órájához: március 28-án este, helyi idő szerint este fél kilenckor a világ 1400 ikonikus pontján hunytak ki egyszerre a fények. A kezdeményezéshez kapcsolódóan a WWF Magyarország versenyt hirdetett hazánkban a Föld Órája Fővárosa címért, melynek ez évi győztese

Vác lett. A település azzal érdemelte ki a címet, hogy az eseményt megelőzően önkéntes akciót szervezett, amelyen 515 ember munkája eredményeképp 14,5 hektárnyi területről 5143 kg szemetet

szedtek össze. A „zöldítő napon” sor került még a város Ligetében található sövény sor megmetszésére, valamint négyszáz cserje és bokor, ötven levendula, öt szomorúfűz és három kórisfa telepítésére.

GERJE MAGBÖRZE ALBERTIRSÁN

Az Albertirsán működő Gerje KlímaBarát Egyesület negyedik alkalommal rendezte meg a Gerje Magbörzét. A magbörzék lényegéhez híven, ez alkalommal is sokan cserélték ki saját termesztésű magjaikat, gumóikat és növényeiket, színesítve a meglévő palettát.

A magok és növények csereberéje mellett izgalmas szakmai előadásokat is meghallgathattak az érdeklődők, illetve megtekinthették a tápiószzelei génbank, a Növényi Diverzitás Központ különleges kiállítását.

Hogyan csatlakozhat szövetségünkhöz?

A Klímabarát Települések Szövetsége várja mindazon önkormányzatok jelentkezését, amelyek az ország más településeivel összefogva szeretnének hatékony válaszokat találni a klímaváltozás globális problémájához kapcsolódó lokális kihívásokra. Tevékenységünkről, valamint a csatlakozás módjáról és a tagság feltételeiről a www.klimabaratt.hu oldalon található részletes tájékoztatást.

I Bemutatkozik a Climate-KIC Közép-magyarországi szervezete

A Climate-KIC, az Európai Unió legjelentősebb éghajlatváltozással kapcsolatos innovációs kezdeményezése francia, német, holland, svájci, brit, dán, spanyol, magyar, olasz, lengyel, német regionális központokkal működik. Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT – eit.europa.eu) által 2010-ben alapított KIC a Knowledge and Innovation Community rövidítése, ami Tudás- és Innovációs Közösséget jelent. Legfontosabb feladata az innovatív technológiák, megoldások felkutatása és elterjesztése kiemelkedő

európai egyetemek, kutatóhelyek, vállalatok és önkormányzatok segítségével. Az oktatásra, innovációra és vállalkozói készségek fejlesztésére támaszkodva a gyakorlatban gyorsan alkalmazható megoldásokat kínál a klímaváltozás által támasztott stratégiai kihívásokra, mint a fenntarthatóság, az energiahatékonyság, megújuló energiák, fenntartható mezőgazdaság és városfejlesztés.

A Climate-KIC hazai koordinátora, a PANNON Pro Innovációs Kft. (www.ppis.hu) a Klímabarát Települések Szövetségét

szakmai és stratégiai partnerként szeretné tudásával és európai innovációs hálózatával támogatni. A nemzetközi jó gyakorlatok közül számos önkormányzati példát gyűjtött össze az elmúlt évek során, melyeket hazai környezetbe ágyazva pályázati támogatások felhasználásával szeretnéni mielőbb a magyar önkormányzatok számára is elérhetővé tenni.

Bővebb információ és hírek a www.klimainnovacio.hu oldalon, illetve a rendszeresen frissülő hivatalos facebook oldalon, a www.facebook.com/ClimateKIC. hu címen érhető el. A nemzetközi Climate-KIC oldal a www.climate-kic.org címen található.